

A. TRANSCRIPTION OF THE TEXT OF CLEMENT'S LETTER

/1† Ἐκ τῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἁγιοτάτου Κλήμεντος τοῦ Στρωματέως. Θεοδώρω.

/2 Καλῶς ἐποίησας ἐπιστομίσαι τὰς ἀρρήτους διδασκαλίας τῶν Καρποκρατιανῶν. /3 Οὗτοι γὰρ οἱ προφητευθέντες ἀστέρες πλανῆται, οἱ ἀπὸ τῆς στενῆς τῶν ἐντολῶν ὀ/4δοῦ εἰς ἀπέρατον ἄβυσσον πλανώμενοι τῶν σαρκικῶν καὶ ἐνσωμάτων ἁμαρτιῶν. /5 Πεφυσιωμένοι γὰρ εἰς γνῶσιν, ὡς λέγουσιν, τῶν βαθέων τοῦ Σατανᾶ λανθάνουσιν εἰς /6 τὸν ζόφον τοῦ σκότους τοῦ ψεύδους ἑαυτοὺς ἀπορρίπτοντες καὶ καυχώμενοι /7 ἔλευθέρους εἶναι δοῦλοι γεγονάσιν ἀνδραποδώδων ἐπιθυμιῶν. Τούτοις οὖν ἀν/8τιστατέον πάντῃ τε καὶ πάντως. Εἰ γὰρ καὶ το ἀληθῆς λέγοιεν, οὐδ' οὕτω συμ/9φωνοίῃ ἂν αὐτοῖς ὁ τῆς ἀληθείας ἐραστής. Οὐδὲ γὰρ πάντα τὰληθῆ ἀλήθεια, οὐδὲ /10 τὴν κατὰ τὰς ἀνθρωπίνας δόξας φαινομένην ἀλήθειαν προκριτέον τῆς ἀλη/11θοῦς ἀληθείας τῆς κατὰ τὴν πίστιν. Τῶν τοίνυν θρυλουμένων περὶ τοῦ θεοπνεύστου κα/12τὰ Μάρκον εὐαγγελίου, τὰ μὲν ψεύδεται παντελῶς, τὰ δέ, εἰ καὶ ἀληθῆ τινα /13 περιέχει, οὐδ' οὕτως ἀληθῶς παραδίδοται. Συγκεκριραμένα γὰρ τὰληθῆ /14 τοῖς πλάσμασι παραχαράσσεται ὥστε, τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον, καὶ τὸ ἄ/15λας μωρανθῆναι. Ὁ γοῦν Μάρκος, κατὰ τὴν τοῦ Πέτρου ἐν Ῥώμῃ διατριβῆν, /16 ἀνέγραψε τὰς πράξεις τοῦ Κυρίου· οὐ μέντοι πάσας ἐξαγγέλλων, οὐδὲ μὴν τὰς /17 μυστικὰς ὑποσημαίνων, ἀλλ' ἐκλεγόμενος ἄς χρησιμωτάτας ἐνόμισε πρὸς αὐ/18ξησιν τῆς τῶν κατηχουμένων πίστεως. Τοῦ δὲ Πέτρου μαρτυρησαντος παρηλθεν /19 εἰς Ἀλεξανδρείαν ὁ Μάρκος κομίζων καὶ τα ταυτοῦ καὶ τὰ τοῦ Πέτρου ὑπο/20μνήματα, ἐξ ὧν μεταφέρων εἰς τὸ πρῶτον αὐτοῦ βιβλίον τὰ τοῖς προκόπ/21τουσι περὶ τὴν γνῶσιν κατάλληλα συνέταξε πνευματικώτερον εὐ/22αγγέλιον εἰς τὴν τῶν τελειουμένων χρῆσιν. Οὐδέπω ὅμως αὐτὰ τὰ ἀπόρρη/23τα ἐξωρχήσατο, οὐδὲ κατέγραψε τὴν ἱεροφαντικὴν διδασκαλίαν τοῦ /24 Κυρίου, ἀλλὰ ταῖς προγεγραμμέναις πράξεσιν ἐπιθείς καὶ ἄλλας. Ἔτι προσε/25πήγαγε λόγιὰ τινα ὧν ἠπίστατο τὴν ἐξήγησιν μυσταγωγῆσαι τοὺς ἀκροα/26τὰς εἰς τὸ ἄδυτον τῆς ἐπτάκις κεκαλυμμένης ἀληθείας. Οὕτως οὖν /27 προπαρεσκεύασεν, οὐ φθονερῶς οὐδ' ἀπροφυλάκτως, ὡς ἐγὼ οἶμαι, καὶ /28 ἀποθνήσκων κατέλιπε τὸ αὐτοῦ σύγγραμμα τῇ ἐκκλησίᾳ τῇ ἐν // (φ.1ν) /29 Ἀλεξανδρείᾳ, ὅπου εἰσέτι νῦν ἀσφαλῶς εὖ μάλα τηρεῖται, ἀναγινωσ/30κόμενον πρὸς αὐτοὺς μόνους τοὺς μουμένους τὰ μεγάλα μυστήρια. Τῶν δὲ μι/31αρῶν δαιμόνων ὄλεθρον τῶ τῶν ἀνθρώπων γένει πάντοτε μηχανῶντων, ὁ Καρ/32ποκράτης, ὑπ' αὐτῶν διδαχθεὶς καὶ ἀπατηλοῖς τέχναις χρησάμενος /33 οὕτω πρεσβύτερόν τινα τῆς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκκλησίας κατεδούλωσεν, /34 ὥστε παρ' αὐτοῦ ἐκόμισεν ἀπόγραφον τοῦ μυστικοῦ εὐαγγελίου, ὁ /35 καὶ ἐξηγήσατο κατὰ τὴν

βλασφημὸν καὶ σαρκικὴν αὐτοῦ δόξα. Ἔτι /³⁶ δὲ καὶ ἐμίανε ταῖς ἀχράντοις καὶ ἀγίαις λέξεσιν ἀναμιγνύς ἀναιδέ/³⁷στατα ψεύσματα. Τοῦ δὲ κράματος τούτου ἐξαντλήται τὸ τῶν Καρποκρατι/³⁸ανῶν δόγμα. Τούτοις οὖν, καθὼς καὶ προείρηκα, οὐδέποτε εἰκτέον, οὐ/³⁹δὲ προτείνουσιν αὐτοῖς τὰ κατεψευσμένα συγχωρητέον τοῦ Μάρκου εἶ/⁴⁰ναι τὸ μυστικὸν εὐαγγέλιον, ἀλλὰ καὶ μεθ' ὄρκου ἀρνητέον. Οὐ γὰρ ἅπασι πάν/⁴¹τα ἀληθῆ λεκτέον. Διὰ τοῦτο ἡ σοφία τοῦ Θεοῦ διὰ Σολομῶντος παραγ/⁴²γέλλει, ἀποκρίνου τῷ μωρῷ ἐκ τῆς μωρίας αὐτοῦ, πρὸς τοὺς τυφλοὺς τὸν /⁴³νοῦν τὸ φῶς τῆς ἀληθείας δεῖν ἐπικρύπτεσθαι διδάσκουσα. Αὐτίκα φη/⁴⁴σί, τοῦ δὲ μὴ ἔχοντος ἀρθήσεται, καὶ ὁ μωρὸς ἐν σκότει πορευέσθω. Ἡμεῖς /⁴⁵ δὲ υἱοὶ φωτός ἐσμεν, πεφωτισμένοι τῇ ἐξ ὕψους ἀνατολῆ τοῦ πνεύματος /⁴⁶ τοῦ Κυρίου. Οὐ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ Κυρίου, φησὶν, ἐκεῖ ἐλευθερία. Πάντα γὰρ κα/⁴⁷θαρὰ τοῖς καθαροῖς. Σοὶ τοίνυν οὐκ ὀκνήσω τὰ ἠρωτημένα ἀποκρί/⁴⁸νασθαι δι' αὐτῶν τοῦ εὐαγγελίου λέξεων τὰ κατεψευσμένα ἐλέγχων. Ἀ/⁴⁹μέλει μετὰ τὸ ἦσαν δὲ ἐν τῇ ὁδῷ ἀναβαίνοντες εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ τὰ /⁵⁰ ἐξῆς ἕως, μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστήσεται. Ὡδε ἐπιφέρει κατὰ λέξιν, /⁵¹ καὶ ἔρχονται εἰς Βηθανίαν καὶ ἦν ἐκεῖ μία γυνὴ ἧς ὁ ἀδελφὸς αὐτῆς ἀπέ/⁵²θανεν. Καὶ ἐλθοῦσα προσεκύνησε τὸν Ἰησοῦν καὶ λέγει αὐτῷ, «Υἱὲ Δα/⁵³βιδ ἐλέησόν με». Οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτῇ. Καὶ ὀργισθεὶς ὁ /⁵⁴ Ἰησοῦς ἀπῆλθεν μετ' αὐτῆς εἰς τὸν κῆπον ὅπου ἦν τὸ μνημεῖον, καὶ // (φ. 2τ)/⁵⁵ εὐθύς ἠκούσθη ἐκ τοῦ μνημείου φωνὴ μεγάλη, καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἀπ'/⁵⁶ἐκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μνημείου, καὶ εἰσελθὼν εὐθύς ὅπου /⁵⁷ ἦν ὁ νεανίσκος ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα καὶ ἤγειρεν αὐτὸν κρατήσας /⁵⁸ τῆς χειρός, ὁ δὲ νεανίσκος ἐμβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν καὶ /⁵⁹ ἤρξατο παρακαλεῖν αὐτὸν ἵνα μετ' αὐτοῦ ἦ. Καὶ ἐξελθόντες ἐκ /⁶⁰ τοῦ μνημείου ἦλθον εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ νεανίσκου, ἦν γὰρ πλούσιος. Καὶ μεθ' /⁶¹ ἡμέρας ἕξ ἐπέταξεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ὀψίας γενομένης ἔρχεται ὁ /⁶² νεανίσκος πρὸς αὐτὸν περιβεβλημένος σινδόνα ἐπὶ γυμνῷ, καὶ /⁶³ ἔμεινε σὺν αὐτῷ τὴν νύκτα ἐκείνην. Ἐδίδασκε γὰρ αὐτὸν ὁ /⁶⁴ Ἰησοῦς τὸ μυστήριον τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖθεν δὲ ἀναστὰς /⁶⁵ ἐπέστρεψεν εἰς τὸ πέραν τοῦ Ἰορδάνου. Ἐπὶ μὲν τούτοις ἔπεται τὸ καὶ /⁶⁶ προσεπορεύοντο αὐτῷ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης καὶ πᾶσα ἡ περι/⁶⁷κοπή. Τὸ δὲ γυμνοὶ γυμνῷ καὶ τᾶλλα περὶ ὧν ἔγραψας οὐκ εὐ/⁶⁸ρίσκεται. Μετὰ δὲ τὸ καὶ ἔρχεται εἰς Ἱεριχὼ ἐπάγει μόνον, καὶ ἦ/⁶⁹σαν ἐκεῖ ἡ ἀδελφὴ τοῦ νεανίσκου, ὃν ἠγάπα αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, καὶ /⁷⁰ ἡ μήτηρ αὐτοῦ καὶ Σαλώμη, καὶ οὐκ ἀπεδέξατο αὐτὰς ὁ Ἰησοῦς. /⁷¹ Τὰ δὲ ἄλλα τὰ πολλὰ ἃ ἔγραψας ψεύσματα καὶ φαίνεται καὶ ἔστιν. Ἡ /⁷² μὲν οὖν ἀληθὴς καὶ κατὰ τὴν ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἐξήγησις [cetera dessunt].